

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat 2014. évi Küldöttközgyűlése

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat éves Küldöttközgyűlését 2014. május 24-én tartotta az ELTE TTK Eötvös-termében (Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A).

A napirend előtti – szokás szerint tartalmas és élvezetes – szakmai előadást *Szabó Gábor*, a Szegedi Tudományegyetem rektora tartotta *Az ELI és alkalmazásai* címmel.

Miután meggyőződött arról, hogy a Küldöttközgyűlés határozatképes – a 84 küldöttből 59 megjelent – *Zawadowski Alfréd* elnök megnyitotta a Közgyűlést, köszöntötte a küldötteket, a meghívottakat, az elnökséget, valamint a Társulat érdeklődő tagjait. Ezután rövid megnyitó beszédet mondott.

Mivel a Közgyűlés határozatképes volt, így a napirendi pontok módosíthatók voltak. *Kürti Jenő* főtitkár javaslatára a napirend egyhangú szavazással kiegészült a 7-es ponttal, valamint apró módosítás történt a 6. és 9. pontokban. Ezek után a Közgyűlés által jóváhagyott napirend a következő lett:

1. Elnöki megnyitó (Zawadowski Alfréd)
2. A Szavazatszámoló Bizottság felkérése
3. Főtitkári beszámoló (Kürti Jenő)
  - A Társulat 2013. évi közhasznúsági jelentése
  - A Társulat 2014. évi költségvetése
  - Divíziók és új szakcsoport
  - Stratégia
  - Határozati javaslat
4. A Felügyelő Bizottság jelentése (*Uffalussy Balázs*)
5. Vita és szavazás a napirend 3-4. pontjával kapcsolatban
6. A Jelölőbizottság előterjesztése a 2015-ben hivatalba lépő elnök megválasztására (*Sólyom Jenő*)
7. Az Elnökség javaslata az ELFT-érem odaítélésére, tiszteletbeli elnöki címre és tiszteletbeli tagságra
8. Vita
9. Szünet és titkos szavazás az új tisztségviselőről, valamint az ELFT-éremről, a tiszteletbeli elnöki címről és a tiszteletbeli tagságra jelöltekről
10. A szavazás eredményének kihirdetése
11. A Társulat kitüntetéseknek, díjainak kiosztása
12. Elnöki zárzó (Zawadowski Alfréd)

Ez után került sor – a Közgyűlés egyhangú egyetértésével – a Szavazatszámoló Bizottság (*Csordás András*, *Krassói Kornélia*, *Zubonyainé Pelka Zsuzsanna*), a Jegyzőkönyvvezető (*Pónya Melinda*), valamint a Jegyzőkönyv-hitelesítők (*Kádár György*, *Wolf György*) felkérésére.

Ezt követően tartotta meg Kürti Jenő főtitkári beszámolóját. A beszámoló előtt röviden megemlékezett *Marx Györgyről*, Társulatunk egykori meghatározó elnökéről, aki május 25-én lenne 87 éves, valamint *Turiné Frank Zsuzsárról*, Társulatunk tiszteletbeli elnökéről, aki fél évszázadon át volt a *Fizikai Szemle* szerkesztője, és aki idén, életének 90-ik évében hunyt

el. Ezután a főtitkár a Közgyűlés elé terjesztette a Társulat 2013. évi közhasznúsági jelentésének gazdálkodási és számviteli beszámolóját, a tartalmi beszámolót, valamint a 2014. évi költségvetési tervet.

Az új Civil Törvénynek (2011. évi CLXXV. tv.) megfelelően az egyszerűsített éves beszámolónak és közhasznúsági mellékletének tartalma:

- Mérleg
- Eredmény-kimutatás (bevételek és kiadások)
- A közhasznú tevékenység érdekében felhasznált vagyontárgyak kimutatása
- Cél szerinti juttatások kimutatása
- Vezető tisztségviselőknél nyújtott juttatás
- Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatók
- Pályázatok, támogatások
- Szakmai rész, közhasznú tevékenységek bemutatása

A beszámolót a közhasznúsági mellékletekkel be kell mutatni a Közgyűlésnek, jóvá kell hagyni, majd továbbítani kell az Országos Bírósági Hivatalnak.

A beszámolót és közhasznúsági mellékleteit a *Fizikai Szemle* jelen számában külön részletezzük, ezért itt csak a 2013. évi költségvetés és a 2014. évi költségvetés összesített eredménykimutatását ismételjük meg.

A 2013. évi költségvetés eredménykimutatása: a Társulat 42 689 533 Ft összes bevételével szemben az összes kiadás: 41 187 233 Ft volt, tehát az eredmény 1 502 300 Ft. Ebből a működési költségre az összes bevétel 14 254 830 Ft volt szemben a 12 538 766 Ft összes kiadással. Külön kiemelandó, hogy a *Fizikai Szemle* összességében pozitív mérleggel zárt, hiszen teljes bevétele 9 665 891 Ft volt, míg az összes kiadása 8 035 652 Ft, így az eredmény 1 630 239 Ft. Ez részben a megnövekedett támogatásnak köszönhető, részben pedig annak, hogy a *Fizikai Szemle* postázása más módon történik, mint eddig, ezért ott takarékosodni tudott a Társulat.

Króó Norbert, a Társulat új tiszteletbeli elnöke, mögötte Hadházy Tibor, aki Marx György Felsőoktatási díjban részesült.

Fotók: Kármán Tamás

Szatmáry Zoltán Eötvös Loránd Fizikai Társulat Érméhez gratulál Zawadowski Alfréd elnök és Kürti Jenő főtűtár.

A 2014. évi költségterv eredmény-kimutatása: összes bevételként 39 973 000 Ft-tal, míg összes kiadás-ként 39 805 000 Ft-tal számol a Társulat, így a várható eredmény 168 000 Ft lehet. Ebből a működési költségre az összes bevétel 12 073 000 Ft, szemben az összes kiadással, ami 13 362 000 Ft. A *Fizikai Szemle* tervezett eredménye (többlete) körülbelül 610 000 Ft lesz. Külön kiemelendő, hogy 2014-ben az ELFT 400 000 Ft-ot tudott betervezni a területi csoportok támogatására.

A Társulat fontos célja a tagság létszámának növelése, ennek érdekében a tanárok és a 30 év alattiak számára a 2014-es tagdíjakat csökkentettük.

A Társulat életében pozitívum, hogy több cég továbbra is jelentős összegekkel támogatja működésünket. Legnagyobb támogatóinknak külön köszönjük a segítséget. A MOL 2013-ban ismét 3,5 millió forinttal támogatta a Társulatot. Pakstól és Paks2-től összesen 850 ezer Ft-os támogatást kaptunk. Nagyon köszönjük az Ericsson 600 ezer Ft-os támogatását, valamint a National Instruments Hungary Kft. 500 ezer Ft-os, illetve a Springer Verlag 435 ezer Ft-os adományát. Ezeket a támogatásokat, adományokat elsősorban tanárok továbbképzésére, illetve tehetséggondozó tanulmányi versenyek szervezésére fordítottuk.

Az MTA által felajánlott *Simonyi Károly A fizika kultúrtörténete* című könyv legújabb kiadásából 2013-ban 15 darabot használtunk fel különböző tanulmányi versenyeken, illetve a Tanári Ankéton történő díjazásokra.

A 2013-as évre vonatkozó részletes tartalmi beszámoló is megtalálható a *Fizikai Szemle* jelen számában a közhasznúsági jelentésben, ezért annak részletezésére itt nem térünk ki. Mindössze azzal egészítjük ki az ott leírtakat, hogy az ELFT honlapja 2013-ban megújult és a Társulat életével kapcsolatos minden fontos információ megtalálható honlapunkon.

Ez után következett egy új szakcsoport, a Szilárdtest-fizikai Szakcsoport megalakulása. Kürti Jenő elmondta, hogy összejött annyi aláírás, hogy a Szilárdtest-fizikai Szakcsoport a Közgyűlés jóváhagyásával létrejöhet. A megalakuláshoz minimum 10 tag szükséges.

Zawadowski Alfréd szerint az új szakcsoport nevét hagyjuk még nyitva. Majd maga a szakcsoport döntene el, hogy Szilárdtest-fizikai Szakcsoportnak, vagy Kondenzált Anyagok Fizikája Szakcsoportnak nevezze-e el magát.

Kürti Jenő javasolta, hogy most egy konkrét névvel kellene megalakulnia a szakcsoportnak, amit később meg is lehet változtatni.

Woynarovich Ferenc szerint is a jegyzőkönyvbe valamilyen szakcsoportnevet be kell írni, amelyet utána a szakcsoport megváltoztathat.

Kertész János javasolta, hogy kétszer kellene szavazni. Először az új szakcsoport megalakulására és utána a szakcsoport nevére.

Ezután következett a szavazás, kézfeltartással.

1. Az új szakcsoport megalakulását minden küldött megszavazta.

2. Szilárdtest-fizikai névre 29-en szavaztak; Kondenzált Anyagok Fizikája névre 13-an szavaztak; tartózkodott 12 fő. Így Szilárdtest-fizikai néven megalakult az új szakcsoport.

Ezt követően *Nagy Dénes Lajos* ismertette az elnökség javaslatát a divíziók megalakulásáról. A cél ezzel az lenne, hogy az Európai Fizikai Társaság (EPS), illetve az MTA Fizikai Osztályához igazodjunk szerkezetileg. A divízió szót helyettesíthetjük az osztály elnevezéssel. Ez egy olyan struktúra, amelyben megmaradnak a szakcsoportok és önállóságuk, de egy osztályhoz kell tartozniuk. Minden szakcsoport maga dönti el, hogy melyik osztályhoz szeretne tartozni, de egyhez kötelező tartozni. Az osztályok operatív testülete az osztálytanács, amelynek elnökét 2 évre választják. Az osztályok létrehozása érdekében hozzá kell nyúlni az Alapszabályhoz. A 11. § 5. pontját törölni kellene az utolsó mondat kivételével, valamint hozzá kellene tenni 8., 9., 10. és 11. pontokat.

Kovács Ádám javasolta, hogy az osztály szó helyett a szakosztályt használjuk.

Nagy Dénes Lajos szerint egészítsük ki azzal, hogy döntéshozataloknál szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

Ezután következett a szavazás, kézfeltartással.

– 9 szakosztály létrehozását 1 tartózkodással a Közgyűlés megszavazta.

– A 10. pontban a szakosztálytanácsnál szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. Ezt 3 tartózkodással a Közgyűlés megszavazta.

– A szakosztálytanács elnökét 2 évre választják meg és egyszer újraválasztható. Ezt 2 ellenszavazattal és 3 tartózkodással a Közgyűlés megszavazta.

– Az Alapszabály módosítását 1 ellenszavazattal és 1 tartózkodással a Közgyűlés elfogadta.

Ez után Kürti Jenő elmondta, hogy az Eötvös Társulat stratégiája 2020-ig, annak aktuális akciótérve 2015-ig szól. Folyamatosan foglalkoztunk stratégiai feladatokkal. Létrejött és az elmúlt évben dinamikusan fejlődött a Társulat Facebook-oldala. Fontos cél a taglétszám növelése – különös figyelemmel a fiatalokra –, valamint közel kell hozni az ELFT-t és az

MTA Fizikai Osztályát, például a rendezvények és a díjak terén.

Ezt követően a Közgyűlés nyílt szavazással elfogadott két – a szakosztályokra, illetve szakcsoportokra vonatkozó – határozati javaslatot:

a) ELFT szakosztályok 2014. a Küldöttközgyűlés határozata alapján:

Az ELFT Küldöttközgyűlése az Alapszabály 11. § (8) bekezdésében meghatározott jogkörénél fogva a Társulat szakcsoportjai számára a következő szakosztályokat hozza létre:

- Atomfizikai és Kvantumelektronikai Szakosztály
- Csillagászati és Asztrofizikai Szakosztály
- Fizikaoktatási Szakosztály
- Fizikatörténeti Szakosztály
- Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztály
- Környezetfizikai Szakosztály
- Magfizikai Szakosztály
- Részecskefizikai Szakosztály
- Statisztikus és Nemlineáris Fizikai Szakosztály

A szakcsoportok 2014. június 16-ig kötelesek közölni az Elnökséggel, hogy melyik szakosztályhoz vagy szakosztályokhoz kívánnak tartozni. Az Elnökség erre vonatkozó döntéséről 2014. június 30-ig tájékoztatja a szakcsoportokat.

Az érintett szakcsoportok megalakítják a szakosztálytanácsokat, amelyek megválasztják elnöküket. Minderről a szakosztálytanácsok elnökei haladéktalanul, de legkésőbb 2014. szeptember 15-ig tájékoztatják az Elnökséget.

A határozati javaslatot a Közgyűlés – kézfeltartással – 2 tartózkodással megszavazta.

b) ELFT szakcsoportok 2014. a Küldöttközgyűlés határozata alapján:

Az ELFT Küldöttközgyűlése az Alapszabály 11. § (1) bekezdésében meghatározott jogkörénél fogva a Társulat szakcsoportjait a következők szerint sorolja fel:

- Anyagtudományi Szakcsoport
- Atomfizikai és Kvantumelektronikai Szakcsoport
- Általános Iskolai Oktatási Szakcsoport
- Csillagászati Szakcsoport
- Diffrakciós Szakcsoport
- Fizikatörténeti Szakcsoport
- Középiskolai Oktatási Szakcsoport
- Magfizikai Szakcsoport
- Neutron-szinkrotron Szakcsoport
- Részecskefizikai Szakcsoport
- Statisztikus Fizikai Szakcsoport
- Sugárvédelmi Szakcsoport
- Szilárdtest-fizikai Szakcsoport
- Termodinamikai Szakcsoport
- Vákuumfizikai, -technológiai és Alkalmazásai Szakcsoport

Mindazokat a korábbi szakcsoportokat, amelyek a fenti listán nem szerepelnek, tényleges működés hiányában a Küldöttközgyűlés megszünteti.

A határozati javaslatot a Közgyűlés – kézfeltartással – egyhangúan megszavazta.

Szirmai Gergely Gombás Pál-díjat kapott.

Ezt követően került sor a Felügyelő Bizottság jelentésére. Ujfalussy Balázs elmondta, hogy a Felügyelő Bizottság, feladatának megfelelően, figyelemmel kísérte a Társulat működését.

A 2013-as év gazdálkodása a főösszeget tekintve a tervezetthez képest nagyjából másfél millió forint pozitívummal zárt. Ez a *Fizikai Szemle* kiadását segítő pályázatok sikereként, a működésre kapott támogatások következményeként, illetve a postaköltség csökkentése miatt adódik. A folyó évre vonatkozó tervek főösszege kis mértékben alacsonyabb a tavalyinál. Ezt az eddigi tapasztalatok alapján, a tervezhetőség határain belül reálisnak látjuk. Új és öröndetes elem a költségvetésben, hogy a területi csoportok támogatására ebben az évben 400 000 Ft van előirányozva. A 2013-as Közgyűlésen hivatalba lépő elnökkel (Zawadowski Alfréd) és az új elnökségi tagokkal az Elnökség az alapszabályban meghatározottaknak megfelelően működött. Az Elnökség a nyári szünetet kivéve, havi rendszerességgel megtartotta üléseit. Az évek óta rendszeresen ellátott feladatok mellett az aktuális problémák megoldásával is foglalkozott, például a Csodák Palotájának helyzete, tagtoborzás kérdése, tagdíjreform, fizikatanárokat és az oktatást érintő kér-

A Szalay Sándor-díjjal Kertész Zsófiát jutalmazták.

A csillagászok Detre László-díját Moór Attila vehette át.

A friss Budó Ágoston-díjas: Lengyel Krisztián.

dések. A Felügyelő Bizottság örömmel állapítja meg, hogy előrelépés történt a Társulat internetes megjelenésének tekintetében. Megújulás jeleit mutatja a honlap. Megjegyezzük, hogy a honlap megújulására további erőfeszítéseket kell tenni, a rendelkezésre álló erőforrások szűkössége ellenére is.

A beszámolót, a tervet elfogadásra javasolta a bizottság. A Felügyelő Bizottság úgy látja, hogy az elmúlt évben a Társulat működése megfelelt az alapszabálynak és az ügyrendnek, valamint a rendeleti előírásoknak. A Társulat Elnökségével és Titkárságával a Bizottság együttműködése zavartalan volt. A Bizottság kéri a jelentés tudomásulvételét.

Ezután folytatódott a vita a napirend 3. és 4. pontjával kapcsolatban. *Kotormán Mihály* szerint az iskolák igazgatóinál vagy a KLIK-nél szorgalmazni kellene, hogy a jól teljesítő tanároknak az Ankéton való részvételi költségét jutalomként a KLIK fedezze! Kürti Jenő elmondta, hogy többször is próbáltuk kérni a KLIK-nél a tanárok Ankét részvételi költségének fedezését. Azt a választ kaptuk, hogy a részvételi költségekhez történő hozzájárulás mértékéről az érintett tankerületek saját hatáskörben, egyedileg döntenek. A jövőben valószínűleg személyesen fogunk elmenni a KLIK-hez a sikeresebb tárgyalások érdekében. *Moróné Tapody Éva* szerint, ha beindul a szakfelügyeleti rendszer, akkor talán jobb lesz a helyzet. *Zátonyi Sándor* javasolta a közhasznúsági jelentés tehetséggondozás részéhez a „Játsszunk Fizikát” verseny beírását.

Ezt követően szavazásra került sor, aminek eredményeképpen a főtitkári beszámolót, a 2013. évi közhasznúsági jelentést, a 2014. évi költségtervet és a Felügyelő Bizottság jelentését egyhangúan elfogadta a Közgyűlés.

A következő napirendi pont a Jelölőbizottság előterjesztése volt a 2015-ben hivatalba lépő elnök megválasztására. Súlyom Jenő, a Jelölőbizottság elnöke elmondta, hogy a Jelölőbizottság tagjai összegyűjtötték a szakcsoportok és kollégáik véleményét. Ezek alapján a Jelölőbizottság elnöke tárgyalta a szóba jövő jelöltekkel, s így alakult ki a Jelölőbizottság javaslata a Közgyűlés számára a 2015-ben hivatalba lépő elnöki

tisztség betöltésére alkalmas tagtársunkról. Nincs szabály az elnök személyére, de a hagyomány az, hogy akadémikus legyen. Voltak olyan jelöltek is, akik a teendőik miatt most nem tudták elvállalni az elnöki tisztséget. A javasolt elnök *Patkós András*, aki már korábban is volt a Társulat elnöke, így részletes bemutatása nem szükséges. Ő kapta a legtöbb ajánlást, és vállalja is a jelöltséget. Az elnök megválasztása titkos szavazással történik.

Ezt követően Kürti Jenő ismertette, hogy az elnökség *Szatmáry Zoltánt* javasolja az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Érmére. *Kroó Norbertet* tiszteletbeli elnöknek (*Németh Judit, Csikai Gyula* és *Gyulai József* mellé), *Robert DuBois-t* és *Nicolaus Stolterfohtot* pedig tiszteletbeli tagoknak javasolja az elnökség. Vita nem volt, néhány támogató hozzászólás után mindenki elfogadta a javaslatokat.

Ez után szünet és szavazás következett. Azok kaptak szavazólapot, akik leadták küldöttigazolványukat. A küldötteknek öt személyről kellett szavazniuk: az új, 2015-ben hivatalba lépő elnökről, a tiszteletbeli elnökről, az ELFT-éremre javasolt személyről, valamint a két tiszteletbeli tagról. A szünet ideje alatt a Szavazatszámoló Bizottság összesítette az eredményeket.

A Selényi Pál-díjas Erdélyi Zoltán.

A folytatódó közgyűlésen a Szavazatszámoló Bizottság nevében Csordás András kihirdette az eredményt. A Társulat 59 igen szavazattal megválasztotta új elnöknek Patkós Andrást, aki 2015-től kezdi meg elnöki munkáját. Kroó Norbert tiszteletbeli elnök lett 59 igen szavazattal. Szatmáry Zoltán kapta az ELFT-érmet 59 igen szavazattal. A két új tiszteletbeli tag: Robert DuBois (56 igen, 3 nem) és Nicolaus Stolterfoht (57 igen 0 nem, 2 érvénytelen). Gratulálunk a megválasztott, illetve díjazott személyeknek.

Ezt követően Zawadowski Alfréd elnök és Kürti Jenő főtitkár adták át először az ELFT-érmet Szatmáry Zoltánnak, majd a Társulat díjait.

Budó Ágoston-díj: *Lengyel Krisztián* – MTA Wigner Intézet

Detre László-díj: *Moór Attila* – MTA CSFK

Gombás Pál-díj: *Szirmai Gergely* – MTA Wigner Intézet

Schmid Rezső-díj: *Pusztai László* – MTA Wigner Intézet

Selényi Pál-díj: *Erdélyi Zoltán* – Debreceni Egyetem

Szalay Sándor-díj: *Kertész Zsófia* – MTA ATOMKI

Marx György Felsőoktatási díj: *Hadbázy Tibor* – Nyíregyházi Főiskola

Marx György Fizikai Szemle Nívódíj: *Varga Péter*

Gratulálunk a díjazottaknak. Pusztai László és Varga Péter sajnos nem tudtak jelen lenni, így ők egy későbbi időpontban fogják megkapni díjukat.

A zárszóban először Patkós András, a 2015-ben hivatalba lépő elnök megköszönte a bizalmat. Elmondta, mindent meg fog tenni a Társulatért, valamint, hogy az ELFT életében fontos lenne a frissítés! A díjazásnál pedig egy kidolgozottabb szempontrendszer bevezetésére lenne szükség.

Ezt követően Zawadowski Alfréd elmondta, hogy 1 éve lett a Társulat elnöke. Vannak területek, ahol eredményeket ért el, de például a díjak terén nem. Úgy gondolta, hogy azzal is lehet motiválni az egyetemi oktatókat és fiatalokat a Társulatba való belépésre, hogy díjakat lehet kapni. Sajnos főként a kutatóinté-

Patkós András megválasztott elnök a frissítésről beszélt.

zetek dolgozói részesültek díjakban, és az egyetemi pályázók háttérbe szorulnak. Az elnökség nem ismerete a pályázati anyagokat és az idő rövidege miatt sem tudott beleszólni a javaslatokba. Majd így folytatta: úgy érzem, csalódtak bennem, becsaptam őket. Ezért bejelentem, hogy végérvényesen lemondok az ELFT elnöki posztjáról.

Ezután Nagy Dénes Lajos kért szót, mert ilyen helyzet még nem fordult elő a közgyűléseken. Nagyon sajnálta, hogy Elnök úr így döntött. Javasolta, hogy a Küldöttközgyűlés közfelkiáltással mondjon köszönetet Zawadowski Alfréd elnökként végzett munkájáért. A formális helyzetet meg fogjuk vizsgálni. Így az elnöki tisztséget 1 évig valamelyik alelnöknek kellene betöltenie, illetve a legkézenfekvőbb megoldásként Patkós András új megválasztott elnök hamarabb lépjen hivatalba.

Patkós András elmondta, hogy aggódik a Szilárdtest-fizikai Szakcsoport miatt. Ezt Zawadowski Alfréd kezdeményezte. Rá kellene beszélni, hogy e területen folytassa a munkát. A díjknál sokkal átgondoltabbnak kell lenni.

Kürti Jenő főtitkár végül megköszönte a jelenlevőknek a Közgyűlésen való részvételt és a Bizottságok munkáját. Végül bezárta az ülést.